

Received: January 31, 2023

Revised: December 23, 2024

Accepted: December 27, 2024

การใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นชุมชนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน

The use of Local Identity of Nabon Community, Na Bon District,
Nakhon Si Thammarat Province to Promote Community Tourism

สุวนันท์ ชูทุ่งยอ*

ภูติศ สุวรรณโน

คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author) E-mail: Yaynong0801@gmail.com

Suwanan Chuthungyor*

Phudis Suwanno

Faculty of Environmental Management, Prince of Songkla University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาอัตลักษณ์พื้นถิ่นชุมชนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัด นครศรีธรรมราช 2) เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวและการสนทนากลุ่ม โดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 33 คน ผู้วิจัยใช้ขั้นตอนการปฏิบัติการมีส่วนร่วมของชุมชนดำเนินการตามวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และรับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชนและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีน ตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช มีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นเฉพาะหลากหลายด้านสามารถแบ่งได้ 2 ระดับ ได้แก่ ระดับอัตลักษณ์ส่วนบุคคล และระดับอัตลักษณ์ทางสังคม 2) การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นชุมชนตำบลนาบอน ซึ่งมีความโดดเด่นทางอัตลักษณ์ประเพณีวัฒนธรรมและด้านอาหาร และมีความน่าสนใจในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านวิถีชีวิตชาวไทยเชื้อสายจีนชุมชนนาบอน เพื่อส่งเสริมให้การท่องเที่ยวชุมชนนาบอนเกิดความยั่งยืนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชนผู้ประกอบการในชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวในชุมชนนาบอนมีการพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนนาบอนได้ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนนาบอนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ รักษาทรัพยากรทางท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; อัตลักษณ์; ชาวไทยเชื้อสายจีน; ชุมชนนาบอน; การท่องเที่ยวโดยชุมชน

Abstract

The objectives of the research are 1) to study the identity of Na Bon Sub-district, Na Bon District, Nakhon Si Thammarat Province 2) to suggest and develop community tourism by using the local identity of Na Bon Sub-district, Na Bon District, Nakhon Si Thammarat Province. It is a qualitative research. The research tools were interview forms for personnel related to tourism and focus groups. There were 33 samples. The researcher used the community participation process to carry out the research objectives to share knowledge and hear suggestions from people and stakeholders about tourism. The research revealed that 1) Chinese-Thai communities in Na Bon Sub-district, Na Bon District, Nakhon Si Thammarat Province had outstanding identities in various aspects, which could be classified into 2 levels: personal identity level and the level of social identity, 2) Develop community tourism by using the local identity of Na Bon Sub-district which is unique in identity, tradition, culture, and food. It is interesting to create a tourism route to promote the lifestyle of Thai-Chinese people in the Na Bon community. To promote sustainable tourism, encourage government and private agencies, community entrepreneurs, and tourism stakeholders to develop new tourism models to attract tourists to the Nabon community and encourage people in the Nabon community to participate in conservation. Sustainable tourism and environmental resources

Keywords: Participation; Identity; Thai people of Chinese descent; Na Bon Community; Community Tourism

บทนำ

การพัฒนาของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศส่งผลให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว (Ministry of Tourism and Sports, 2017) ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับการท่องเที่ยวของประชาคมโลกที่ให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวกระแสหลักทำให้การพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้กลายเป็นการพัฒนาหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้หลักที่สำคัญของประเทศไทยและมีแนวโน้มที่จะขยายตัวมากขึ้น รัฐบาลจึงมีแนวคิดนำเสนอโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนเพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาสาขาท่องเที่ยวในประเทศไทยในระยะ 5 ปีข้างหน้า (2565-2570) ซึ่งมีเป้าหมายในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวในประเทศโดยให้ความสำคัญกับการกระจายรายได้อย่างทั่วถึงไปสู่การท่องเที่ยวเมืองรอง การลดความเหลื่อมล้ำและร่วมกันพัฒนาเศรษฐกิจให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งเป็นการผลักดันนโยบายโมเดลเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนลงสู่พื้นที่ให้เกิดการปฏิบัติจริงเพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยจากเศรษฐกิจฐานรากสู่ความยั่งยืนอย่างแท้จริงโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง (Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation, 2021)

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทยจะเติบโตอย่างรวดเร็ว แต่นักท่องเที่ยวก็กระจุกตัวอยู่ในเมืองท่องเที่ยวหลักเป็นส่วนใหญ่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยจึงมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในเมืองรอง 55 จังหวัด ภายใต้โครงการ Amazing Thailand Go Local โดยกำหนดขอบเขตของเมืองรอง 55 จังหวัด ใน 5 ภูมิภาคเนื่องจากต้องการที่จะกระจายนักท่องเที่ยวออกไปยังแหล่งท่องเที่ยวเมืองรองอื่น ๆ นอกเหนือจากเมืองหลัก ซึ่งจังหวัดนครศรีธรรมราชก็เป็นจังหวัดหนึ่งใน 55 จังหวัดของการท่องเที่ยวที่เมืองรอง (BLT Bangkok, 2018) โดยกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวคำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมและสังคม ซึ่งเป็นการกำหนดทิศทางส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-Based Tourism Institute, 2018)

จังหวัดนครศรีธรรมราชเป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากรทางการท่องเที่ยวหลายด้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งชุมชนตำบลนาบอน ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นชุมชนที่มีความโดดเด่นทางด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม รวมทั้งทรัพยากรทางธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ ตำบลนาบอนมีประวัติความเป็นมายาวนานและมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม เนื่องจากในอดีตตำบลนาบอนมีชาวจีนจากทางใต้ของประเทศจีนอพยพย้ายมาตั้งถิ่นฐานที่ตำบลนาบอน ทำให้พื้นที่นี้มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมและประเพณีที่มีอัตลักษณ์โดดเด่นเฉพาะถิ่น (Nabon Subdistrict Administrative Organization, 2021) จากการสำรวจข้อมูลของเทศบาลตำบลนาบอนปี พ.ศ. 2560-2564 เกี่ยวกับการท่องเที่ยวชุมชนนาบอน พบว่า 1) มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนนาบอนจำนวนน้อย ประกอบกับสถานการณ์โควิด-19 ปี พ.ศ. 2562 ถึงปัจจุบัน ทำให้ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่มากยิ่งขึ้น เนื่องจากการเดินทางท่องเที่ยวหยุดชะงักลง จึงส่งผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนตำบลนาบอนน้อยกว่าอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช เช่น อำเภอเมือง อำเภอสีชล อำเภอขนอม เป็นต้น 2) ชุมชนตำบลนาบอนยังขาดแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวและอัตลักษณ์ในชุมชนที่ชัดเจน และ 3) ขาดการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในชุมชน ซึ่งอัตลักษณ์บางอย่างกำลังจะหายไปจากชุมชนนาบอนเนื่องจากในปัจจุบันมีคนต่างถิ่นเข้ามาอาศัยในชุมชนค่อนข้างมากจึงทำให้อัตลักษณ์ที่ใกล้เคียงมาแทนที่อัตลักษณ์ดั้งเดิมของชุมชน (Nabon Subdistrict Municipality, 2021)

จากปัญหาข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิจัยเรื่องการใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นชุมชนนาบอน อำเภอ นาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ชุมชนนาบอนเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างทั่วถึงไปสู่การท่องเที่ยวชุมชน ร่วมกัน

พัฒนาเศรษฐกิจให้เกิดความยั่งยืนและส่งเสริมศักยภาพของชุมชนในการนำเสนออัตลักษณ์วิถีชีวิตที่มีความโดดเด่นเพื่อสร้างเป็นรากฐานของเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งตามเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจที่เติบโตได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาอัตลักษณ์พื้นถิ่นชุมชนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช

ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างให้ข้อมูลเกี่ยวกับอัตลักษณ์และทรัพยากรการท่องเที่ยวตำบลนาบอนซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว โดยใช้เกณฑ์ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 33 คน ประกอบด้วย 1) ผู้นำชุมชน เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานชุมชนตำบลนาบอนและอาศัยอยู่ในชุมชนตำบลนาบอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน 14 หมู่บ้าน จำนวน 14 คน 2) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาบอนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายการท่องเที่ยวและดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 3 คน ได้แก่ นักพัฒนาการอำเภอนาบอน นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ และนักวิชาการพัฒนาชุมชน (พัฒนกร) 3) ปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ดั้งเดิมเกี่ยวกับอัตลักษณ์พื้นถิ่นและอาศัยอยู่ในชุมชนตำบลนาบอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 20 ปี จำนวน 14 คน 4) นักสื่อความหมาย ผู้ที่นำเที่ยวท้องถิ่นที่มีความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์และทรัพยากรการท่องเที่ยว และมีความชำนาญเกี่ยวกับเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนตำบลนาบอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 2 คน

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย คือ การสนทนากลุ่มและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเก็บข้อมูลจากผู้นำชุมชน ประชาชน ปราชญ์ชาวบ้าน และนักสื่อความหมาย

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยใช้การคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ด้วยค่า Index of Item-Objective Congruence: IOC ซึ่งเครื่องมือการวิจัยที่ผ่านการแก้ไขจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่า 0.60 มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในแบบสัมภาษณ์ได้ หลังจากนั้นผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขจากผลการคำนวณของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

กระบวนการเก็บข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ขั้นตอนการปฏิบัติการมีส่วนร่วมของชุมชนดำเนินการตามวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อเป็นการระดมความคิด แลกเปลี่ยนความรู้และรับฟังข้อเสนอแนะจากประชาชนและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ซึ่งมีขั้นตอนการปฏิบัติการมีส่วนร่วมของชุมชนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาอัตลักษณ์พื้นถิ่นชุมชนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราชมีวิธีการดังต่อไปนี้

1.1 ทำการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลอัตลักษณ์และทรัพยากรการท่องเที่ยวตำบลนาบอน รวมทั้งการศึกษางานวิจัย ทบทวนแนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1.2 การสำรวจเชิงพื้นที่ในตำบลนาบอน เพื่อทำการสำรวจอัตลักษณ์และทรัพยากรการท่องเที่ยว โดยการสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว โดยใช้เกณฑ์ในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 33 คน ประกอบด้วย

1) ผู้นำชุมชน เป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานชุมชนตำบลนาบอนและอาศัยอยู่ในชุมชนตำบลนาบอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้าน 14 หมู่บ้าน จำนวน 14 คน

2) เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบลนาบอนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายการท่องเที่ยวและดำรงตำแหน่งมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 3 คน ได้แก่ นักพัฒนาการอำเภอนาบอน นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ และนักวิชาการพัฒนาชุมชน (พัฒนากร)

3) ปราชญ์ชาวบ้าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ดั้งเดิมเกี่ยวกับอัตลักษณ์พื้นถิ่นและอาศัยอยู่ในชุมชนตำบลนาบอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 20 ปี จำนวน 14 คน

4) นักสื่อความหมาย ผู้ที่นำเที่ยวท้องถิ่นที่มีความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์และทรัพยากรการท่องเที่ยว และมีความชำนาญเกี่ยวกับเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนตำบลนาบอนมาแล้วไม่น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 2 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจำแนกและจัดระบบข้อมูล (Typology and Taxonomy)

1.3 การสนทนากลุ่ม (Focus Group) เป็นการสนทนากลุ่มกับชุมชน เพื่อทำความเข้าใจร่วมกันถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัยเรื่องการใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นชุมชนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนและแนวทางการดำเนินงานเพื่อร่วมกันค้นหาอัตลักษณ์และทรัพยากรการท่องเที่ยวของชุมชน โดยจะใช้เครื่องมือการศึกษา คือ การสนทนากลุ่ม จำนวน 1 วัน ซึ่งกิจกรรมจะมุ่งเน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นตำบลนาบอน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) หน่วยงานภาครัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว จำนวน 33 ตัวอย่าง และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจำแนกและจัดระบบข้อมูล (Typology and Taxonomy)

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช นำข้อมูลอัตลักษณ์และทรัพยากรการท่องเที่ยวจากขั้นตอนที่ 1 มารวบรวมและวิเคราะห์เพื่อเสนอแนะและพัฒนากการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นตำบลนาบอนอำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 1 วัน ซึ่งกิจกรรมจะมุ่งเน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นตำบลนาบอนเพื่อนำไปสู่ความสามารถในการกำหนดผลิตภัณฑ์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นตำบลนาบอนอย่างน้อย 1 ผลิตภัณฑ์ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) หน่วยงานภาครัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยว จำนวน 33 คนซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขั้นตอนที่ 2 เสนอแนะและพัฒนากการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราชดังต่อไปนี้

การสนทนากลุ่มเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขั้นตอนการวิจัยเรื่องการใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นชุมชนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนและรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและร่วมกันวางแผนการพัฒนากการท่องเที่ยวในอนาคตของชุมชนด้วยคนในชุมชนเองบนพื้นฐานความรู้และการตระหนักในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นและตระหนักถึงผลกระทบต่อสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์การเปิดเวทีชาวบ้าน ดังนี้

(1) เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการจัดเวทีชาวบ้าน และการเข้ามาเสนอแนะและพัฒนากองท้องที่ชุมชน โดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราชในครั้งนี้

(2) เพื่อนำเสนอข้อมูลศักยภาพอัตลักษณ์และทรัพยากรการท้องที่ชุมชนตำบลนาบอน ปัจจุบันว่ามีลักษณะเป็นอย่างไรให้ชุมชนรับทราบ

(3) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะและความต้องการด้านผลิตภัณฑ์ทางการท้องที่ชุมชน

(4) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนตำบลนาบอนในการจัดการและพัฒนากองท้องที่ชุมชน

ขั้นตอนที่ 3 สรุปและประเมินผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีนเพื่อส่งเสริมการท้องที่ชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นชุมชนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 1 วัน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) หน่วยงานภาครัฐและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท้องที่ชุมชน จำนวน 33 คน ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนการสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยทั้ง 2 ข้อ เพื่อทดลองและประเมินผลผลิตภัณฑ์เส้นทางการท้องที่ชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีนชุมชนตำบลนาบอน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินผลเพื่อนำเสนอและส่งคืนข้อมูลสู่ชุมชนเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติและการพัฒนากองท้องที่ชุมชนอย่างยั่งยืนในชุมชน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท้องที่ชุมชนทำการรวบรวมกลั่นกรองข้อมูลดิบที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลอัตลักษณ์และทรัพยากรการท้องที่ชุมชนตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อนำเสนอแนะและพัฒนากองท้องที่ชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นตำบลนาบอนอำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์มากที่สุด

สรุปผลการวิจัย

การใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นชุมชนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อส่งเสริมการท้องที่ชุมชนโดยชุมชนผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ศึกษาอัตลักษณ์พื้นถิ่นชุมชนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช จากการสัมภาษณ์ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีนตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราชมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นเฉพาะหลากหลายด้านสามารถแบ่งระดับได้ 2 ระดับ ได้แก่ ระดับอัตลักษณ์ส่วนบุคคล และระดับอัตลักษณ์ทางสังคม รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ระดับอัตลักษณ์ส่วนบุคคล อัตลักษณ์ส่วนบุคคลเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงความเป็นตัวตนอย่างหนึ่งในตัวบุคคลหรือครอบครัวนั้น ๆ ซึ่งแตกต่างจากบุคคลหรือครอบครัวอื่น ๆ โดยพฤติกรรมที่แสดงออกขึ้นอยู่กับสถานะตามโครงสร้างของบุคคลหรือครอบครัวนั้น ๆ ดังนี้

1) อาหารการกิน ในสมัยอดีตตำบลนาบอนเป็นพื้นที่ที่มีชาวจีนฮกจิวเดินทางจากเมืองฟูโจว ประเทศจีนอพยพมาตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลนาบอนเป็นจำนวนมาก และได้นำวิชาความรู้ วัฒนธรรมและวิถีชีวิตเดิมติดตัวมาด้วย อาหารของชาวไทยเชื้อสายจีนฮกจิวถือเป็นอัตลักษณ์ที่มีความโดดเด่นชนิดหนึ่ง ซึ่งรสชาติของอาหารเป็นการปรุงรสตามรสปากของแต่ละคน แต่ละครอบครัว บางครอบครัวจะนิยมรสแท้ ๆ ของอาหารต้นตำหรับสูตรดั้งเดิมจากประเทศจีน แต่บางครอบครัวจะนำสมุนไพรหรือวัตถุดิบของไทยนำไปปรุงตามความชอบ จึงทำให้อาหารพื้นถิ่นตำบลนาบอนมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นแตกต่างจากตำบลอื่น ๆ เนื่องจากมีผสมผสานระหว่างวัฒนธรรมชาวจีนฮกจิวและชาวไทยรวมกัน ในพื้นที่ชุมชนนาบอนมีเมนูอาหารชาวไทยเชื้อสายจีนหลากหลายชนิด เช่น อาหารสูตรฮกจิว ผัดหมีนาบอน ไก่ย่างนาบอนสูตรดั้งเดิม หมี่น้ำแดงนาบอน (ฮกจิว) กากเหล้าแดง หมูสามชั้นผัดกากเหล้าจีน และขนมแปะโอ่ง (ขนมกงเป็ยน) ดังบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“อาหารเฉพาะถิ่นในพื้นที่ตำบลนาบอนมีเยอะแยะมากมาย แต่ที่สามารถนำมาส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีน และมีให้ทานเฉพาะที่นาบอนเท่านั้น ที่อื่นไม่สามารถหาทานได้ เช่น ผัดหมี่เหลียงนาบอน ขนมแปะโอ่ง ไก่บ้านน้ำแดงกากเหล้าจีน หมูสามชั้นผัดกากเหล้าจีน เป็นอาหารที่ใครไปใครมาในพื้นที่นาบอนต้องแวะทานอาหารประจำถิ่นเหล่านี้”

The 3rd person (Interview, February 15, 2022)

2) ความเชื่อ ชาวไทยเชื้อสายจีนรุ่นแรกที่เดินทางเข้ามาอาศัยในพื้นที่ตำบลนาบอนได้รับอิทธิพลจากคติความเชื่อของลัทธิขงจื๊อ ซึ่งเป็นความเชื่อของคนเชื้อสายจีนในไทยจากการหล่อหลอมรวมกันทางวัฒนธรรม ชาวไทยเชื้อสายจีนพื้นที่ชุมชนนาบอนประกอบด้วยกลุ่มคนที่นับถือทั้งศาสนาพุทธและศาสนาคริสต์ ซึ่งชาวไทยเชื้อสายจีนในพื้นที่ชุมชนนาบอนจะประกอบพิธีกรรมดั้งเดิมแบบความเชื่อของจีนและเถรวาทไทยไปด้วยกัน งานประเพณีและเทศกาลที่สำคัญของชาวไทยเชื้อสายจีนในพื้นที่ชุมชนนาบอน ได้แก่ วันไหว้พระจันทร์ หรือวันเซ่งเม้ง วันตรุษจีน วันไหว้บรรพบุรุษ และพิธีการงานศพของชาวไทยเชื้อสายจีนในพื้นที่ชุมชนนาบอนยังคงยึดถือประเพณีแบบจีนดั้งเดิม คือ การทำกงเต๊กและการฝังศพ แต่เนื่องจากการฝังศพมีค่าใช้จ่ายสูง บางครอบครัวก็นิยมการเผาศพแบบไทยมากขึ้น

2. ระดับอัตลักษณ์ทางสังคม อัตลักษณ์ทางสังคมเป็นสิ่งที่มีความเป็นส่วนร่วมในสังคม ซึ่งความเป็นอัตลักษณ์ทางสังคมจะขึ้นอยู่กับบริบทพื้นที่นั้น ๆ อัตลักษณ์เป็นเรื่องของการให้คำนิยามและตีความ มีความหมายด้านคุณค่าสิ่งต่าง ๆ ในสังคม ซึ่งคุณค่าเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องได้รับความเป็นสากลจากสังคมอื่น ๆ ดังนี้

1) อาชีพ เกษตรกรรม (กรีดยางพารา) ซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนที่อาศัยอยู่ในตำบลนาบอน เนื่องจากสภาพภูมิประเทศของชุมชนตำบลนาบอนเป็นพื้นที่เหมาะแก่การทำสวนยางพารา ซึ่งชาวจีนฮกจิวมีความรู้และทักษะในการทำสวนยางพาราจากมลายูมาก่อน และได้มีการจับจองลงหลักปักฐานพื้นที่และบุกเบิกปลูกยางพาราในพื้นที่ชุมชนตำบลนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากตำบลนาบอนเป็นตำบลที่มีการปลูกยางพารากันเป็นจำนวนมาก จึงได้สถิติเป็นเมืองปลูกยางพารามากที่สุดในประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2508 – 2516 ซึ่งกลุ่มชาวจีนฮกจิวรุ่นแรก ๆ เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจยางพาราของประเทศไทยจนถึงปัจจุบัน

2) ภาษาพื้นถิ่น ในอดีตพื้นที่ชุมชนตำบลนาบอนเป็นชุมชนที่มีชาวจีนฮกจิวอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก และเดิมก็มีชาวไทยอาศัยอยู่ในชุมชนตำบลนาบอนแล้วด้วย จึงเกิดการผสมผสานของหลากหลายทางวัฒนธรรมในพื้นที่ตำบลนาบอน ทำให้มีการสื่อสารกันหลายภาษา ผู้วิจัยสามารถจำแนกได้ 4 ภาษา คือ ภาษาไทยท้องถิ่นใต้ ภาษาไทยกลาง ภาษาจีนฮกจิวและภาษาจีนกลาง

3) ประเพณีและวัฒนธรรม พื้นที่ชุมชนตำบลนาบอนเป็นชุมชนที่มีชาวจีนฮกจิวเข้ามาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่จำนวนมาก ซึ่งเป็นการนำระบบวัฒนธรรมจากประเทศจีนติดตัวเข้ามาด้วยและเป็นกิจกรรมที่มีการปฏิบัติสืบทอดกันมาตั้งแต่ชาวจีนฮกจิวรุ่นแรก ๆ จนมาถึงชาวไทยเชื้อสายจีนในชุมชนตำบลนาบอนในปัจจุบัน ซึ่งเป็นอัตลักษณ์ที่มีความโดดเด่นและมีความสำคัญต่อชุมชนเป็นอย่างมาก รวมทั้งประเพณีและวัฒนธรรมด้วย เช่น วัฒนธรรมการดื่มชา กาแฟ การไหว้พระจันทร์ วันตรุษจีน วันไหว้บรรพบุรุษ และเทศกาลกินเจ ซึ่งประเพณีวัฒนธรรมเหล่านี้มีความเป็นอัตลักษณ์โดดเด่นเฉพาะถิ่น

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช จากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานภาครัฐ ประชาชนชาวบ้าน และนักสื่อความหมายและการอภิปรายกลุ่มย่อยร่วมกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 33 ตัวอย่าง พบว่า ชุมชนตำบลนาบอนมีความโดดเด่นทางอัตลักษณ์ประเพณีวัฒนธรรมและด้านอาหาร และมีความน่าสนใจในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมด้านวิถีชีวิตชาวไทยเชื้อสายจีนชุมชนนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนนาบอนจะต้องทราบถึงสถานการณ์การท่องเที่ยวปัจจุบันในชุมชนนาบอน การพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนนาบอนต้องมีการช่วยเหลือและประสานงาน

ระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกับประชาชนในชุมชนนาบอน เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักเพื่อให้ทุกคนมีบทบาทหน้าที่ในการดูแล รักษา ค้ำครองและฟื้นฟูการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชนต่อการท่องเที่ยวอย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อส่งเสริมให้การท่องเที่ยวชุมชนนาบอนให้เกิดความยั่งยืนและส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ผู้ประกอบการในชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในการท่องเที่ยวในชุมชนนาบอนมีการพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่สามารถดึงดูดการท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนนาบอนได้และส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนนาบอนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ รักษาทรัพยากรทางท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมให้คงสภาพเดิมหรือส่งผลกระทบต่อประโยชน์ในการดำรงชีวิตของประชาชนในชุมชนนาบอน รวมถึงการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้และเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราชและกรมการ จัดสรรผู้เชี่ยวชาญที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเข้ามาช่วยในการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ไปในทิศทาง ที่ถูกต้องเหมาะสมกับบริบทพื้นที่ และมีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยวชุมชนนาบอนให้นักท่องเที่ยวรู้จัก มากขึ้นโดยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินงาน ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีมากขึ้นเพื่อส่งเสริม ให้การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชุมชนนาบอนให้เกิดความยั่งยืนและมีการพัฒนากิจกรรมทางการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ที่สามารถดึงดูดการท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนนาบอนได้ รวมถึงการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้และเน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวโดยชุมชนนาบอน จังหวัด นครศรีธรรมราชดังบทสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ข้อเสนอแนะและการพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัด นครศรีธรรมราช อยากให้หน่วยงานภาครัฐและเอกชน รวมทั้งผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียจากการท่องเที่ยวในชุมชน ร่วมกันประชาสัมพันธ์และมีการจัดทำเส้นทางทางการท่องเที่ยว และมีการส่งเสริมและพัฒนาประชาชนในชุมชน ให้มีองค์ความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับอัตลักษณ์ วิถีชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของชุมชน ณ ปัจจุบันมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและยังเป็นการสร้างงานและรายได้ ให้แก่ประชาชนและเกษตรกรชุมชนนาบอน เช่น การทำฟาร์มเห็ด ฟาร์มไข่เป็ด เป็นต้น ”

The 10th person (Interview, February 12, 2022)

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานภาครัฐ ปราชญ์ชาวบ้าน และนักสื่อความหมาย เกี่ยวกับอัตลักษณ์และทรัพยากรการท่องเที่ยว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มารวบรวมและวิเคราะห์เพื่อเสนอแนะและ พัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยใช้วิธี การสนทนากลุ่ม (Focus Group) จำนวน 1 วัน ซึ่งกิจกรรมจะมุ่งเน้นให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นตำบลนาบอนเพื่อนำไปสู่ความสามารถในการกำหนดผลิตภัณฑ์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นตำบลนาบอน คือ เส้นทางทางการท่องเที่ยวชุมชนนาบอนโดยการ ออกแบบเส้นทางทางการท่องเที่ยวนั้นเป็นการออกแบบที่เหมาะสมกับสถานการณ์และช่วงเวลานั้น ๆ เส้นทางทางการท่องเที่ยว ชุมชนนาบอนจะมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ อัตลักษณ์ที่โดดเด่นเฉพาะของชุมชนนาบอนเข้าไปอยู่ใน เส้นทางทางการท่องเที่ยวด้วยเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และเข้าใจชุมชนนาบอนมากยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เส้นทางทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ชาวไทยเชื้อสายจีน 1 วัน เป็นเส้นทางทางการท่องเที่ยว เกี่ยวกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ ประวัติความเป็นมาชุมชนนาบอนและการเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคน ในชุมชน โดยการร่วมทำกิจกรรมการทำขนมกบป๋วย หรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า ขนมแปะโอ่ง นักท่องเที่ยวสามารถ ลงมือทำเองตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมวัตถุดิบในการทำขนมแปะโอ่งจนถึงกรรมวิธีในการอบขนมในโอ่งตามวิถีชีวิตของ ชุมชนนาบอนและเยี่ยมชมสถานที่ที่มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ที่มีความสำคัญต่อคนในชุมชนดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 เส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ชาวไทยเชื้อสายจีน
ที่มา: Chuthungyor & Suwanno (2023)

ตารางที่ 1 แหล่งท่องเที่ยวเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ชาวไทยเชื้อสายจีน

สถานที่ท่องเที่ยว	ลักษณะ	รูปภาพ
1) ร้านน้ำชาโก้ง ที่ตั้ง หมู่ที่ 11 ต.นาบอน อ.นาบอน	เป็นร้านน้ำชาที่มีอายุเก่าแก่ไม่ต่ำกว่า 80 ปี ปัจจุบันเป็นรุ่นที่ 3 ในการบริหารจัดการร้านจากรุ่นสู่รุ่น เป็นร้านน้ำชาที่มีความโดดเด่น เนื่องจากเป็นร้านเก่าแก่ของชุมชน ร้านกาแฟโก้งจะเป็นจุดนัดพบของคนในท้องถิ่นและคนต่างถิ่นที่แวะเวียนมาดื่มน้ำชา กาแฟยามเช้า	
2) ศาลเจ้าฮั่วเก็ง ที่ตั้ง หมู่ที่ 11 ต.นาบอน อ.นาบอน	เป็นศาลเจ้าประเภทเอกชน โดยอยู่ในการควบคุมดูแลของรัฐ ชาวบ้านเล่าว่าในสมัยแรกที่ชาวจีนฮกจิ่วที่เดินทางมาอาศัยในนาบอน ซึ่งจะมีเสียดูร้ายมาก ได้ออกมาทำร้ายสัตว์เลื้อยและผู้คน คนกลุ่มดังกล่าวได้คิดรวมกันว่าจะอัญเชิญเทพเจ้า "ตัวแปะกง" มาปกป้องคุ้มครองรักษา และหลังจากได้อัญเชิญเทพแปะกงมาคุ้มครองรักษาแล้ว เสือกก็หายไป คนก็หายเจ็บป่วย ผู้คนอยู่กันอย่างมีความสุข และการทำมาหากินและการ	

	ค้าขายก็เจริญรุ่งเรืองขึ้น	
สถานที่ท่องเที่ยว	ลักษณะ	รูปภาพ
3) ชมกระบวนการผลิตขนมแปะโอ่งที่ตั้งอยู่ในชุมชนตลาดนาบอน ต. นาบอน อ.นาบอน	ขนมกงแป้น (ขนมแปะโอ่ง) เป็นขนมที่มีความยาวนานกว่า 100 ปีปัจจุบันในตำบลนาบอนมีเพียงผู้สืบทอดเจ้าเดียวเท่านั้นที่ยังทำขายให้คนในพื้นที่และนักท่องเที่ยวที่มาเยือนได้รับประทานกัน ชาวบ้านเล่ากันว่า เมื่อก่อนขนมที่นำไปทานในสวนยางจะร่อยเป็นพวงแล้วผูกรอบเอวไว้ทานในสวนยาง ทำให้อิ่มได้เป็นอย่างดี ทานกับโกปีในสมัยนั้นคืออาหารชั้นเยี่ยม	
4) ชิมอาหารไทย-จีน สไตล์นาบอนที่ตั้งอยู่ในชุมชนตลาดนาบอน ต.นาบอน อ.นาบอน	นาบอน เป็นชุมชนที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม รวมไปถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวไทยเชื้อสายจีนที่ร่วมอาศัยอยู่ในชุมชน อีกทั้งยังมีประเพณีวัฒนธรรม อาหารการกินที่มีความโดดเด่นและรสชาติอาหารยังเป็นอัตลักษณ์เฉพาะถิ่น	
5) ศาลเจ้าเสี้ยวป้อป้อ (สามพี่น้อง) ที่ตั้ง หมู่ที่ 2 ต.นาบอน อ.นาบอน	ศาลเจ้าเสี้ยวป้อป้อเป็นสถานที่จัดงานถือศีลกินเจทุกปี จะมีลูกหลานชาวไทยเชื้อสายจีนจากหลาย ๆ พื้นที่มารวมตัวกันที่ศาลเจ้าเสี้ยวป้อป้อเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเชื่อว่าการถือศีลกินเจเป็นแนวทางในการละเว้นการเอาชีวิตของสัตว์เพื่อเป็นการสักการบูชาแก่พระพุทธรูปเจ้าและมหาโพธิสัตว์กวนอิม	

ที่มา : Chuthungyor & Suwanno (2023)

การอภิปรายผล

การใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นชุมชนนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราชเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 อัตลักษณ์และทรัพยากรการท่องเที่ยวตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช การพัฒนาและการส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดนครศรีธรรมราชยังคงเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวเฉพาะจุด โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวอำเภอหลัก ๆ ที่เป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวในปัจจุบัน แต่ในขณะที่ศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ อัตลักษณ์วิถีชีวิตและความหลากหลายทางวัฒนธรรมโดยเฉพาะชุมชนตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ยังคงมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวอยู่ในระดับสูง แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวต่างถิ่นมากนัก อีกทั้งยังขาดการส่งเสริมในด้านการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว ผู้วิจัยจึงเสนอแนะและพัฒนากการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื่องจากในอดีตมีชาวจีนฮกเกี๋ยจากทางใต้ของประเทศจีนมีการอพยพเข้ามาอาศัยในพื้นที่ตำบลนาบอนเมื่อมีการอยู่ร่วมกัน

ก็มีระบบวัฒนธรรมใหม่ ๆ เข้ามาในชุมชนด้วย ได้แก่ อัตลักษณ์ด้านอาหารการกิน อัตลักษณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติ อัตลักษณ์ด้านภาษาถิ่น อัตลักษณ์ด้านประเพณีและวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ด้านความเชื่อ อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐและเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชนในชุมชนนาบอนมีส่วนร่วมในการพัฒนาและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม อัตลักษณ์พื้นถิ่นให้เป็นที่รู้จักกันของนักท่องเที่ยวต่างถิ่น เนื่องจากชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีน ชุมชนตำบลนาบอนมีวัฒนธรรมความเชื่อ เรื่องของวิถีชีวิตแบบจีนฮกจิ่วดั้งเดิมทั้งการดำรงชีวิต อาหารการกิน การแต่งกาย ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อและศาสนา อีกทั้งอัตลักษณ์ชุมชนนาบอนมีความโดดเด่นและน่าสนใจ เช่น ประเพณีการไหว้พระจันทร์ วันตรุษจีน วันไหว้บัวลอย วันไหว้บรรพบุรุษและเทศกาลกินเจ เป็นต้น รวมทั้งด้านทรัพยากรทางธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์เช่นเดียวกับ Thongpoo, Thongpoo & Thongphun (2020) วิจัยเรื่องอัตลักษณ์ชุมชนเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านลานคา จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า อัตลักษณ์ชุมชนบ้านลานคาสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ อัตลักษณ์ที่สามารถจับต้องได้และอัตลักษณ์ที่ไม่สามารถจับต้องไม่ได้ ซึ่งอัตลักษณ์เหล่านี้สามารถแสดงให้เห็นได้ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ อัตลักษณ์ด้านวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ อัตลักษณ์ด้านสังคม อัตลักษณ์ด้านศิลปวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ด้านขนบธรรมเนียมประเพณี

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนโดยใช้อัตลักษณ์พื้นถิ่นตำบลนาบอน อำเภอนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวชุมชนด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมกับประชาชนในพื้นที่ชุมชนตำบลนาบอน โดยการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่แสดงให้เห็นถึงจุดเด่นของชุมชน เนื่องจากชุมชนตำบลนาบอนเป็นชุมชนที่ตั้งอยู่ห่างจากอำเภอท่องเที่ยวอื่น ๆ ในจังหวัดนครศรีธรรมราช อีกทั้งชุมชนยังขาดการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวจึงทำให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในชุมชนจำนวนน้อย ซึ่งการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวจะเป็นการส่งเสริมอัตลักษณ์พื้นถิ่นชุมชนตำบลนาบอนให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวิถีชีวิตความเป็นอยู่ชุมชนชาวไทยเชื้อสายจีน รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีความโดดเด่น อีกทั้งพื้นที่ตำบลนาบอนมีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงที่ประชาชนในพื้นที่เคราพและศรัทธา คือ พ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์ในอำเภอนางรอง โดยบ่งบอกถึงความเคารพและศรัทธาที่ประชาชนในพื้นที่มีต่อท่านอย่างมากโดยการหล่อรูปปั้นพ่อท่านคล้ายและจัดเตรียมสถานที่สำหรับการสักการะเพื่อเป็นการแสดงออกถึงความเชื่อและความศรัทธาที่มีต่อพ่อท่านคล้าย อีกทั้งการมีสถานที่ให้สักการะหรือการทำบุญนี้ยังช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวในอำเภอนางรองและอำเภอใกล้เคียงอีกด้วยเช่นเดียวกับ Srijongsang, Boonfaeng, Chobkhai & Nongpet (2018) วิจัยเรื่อง การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยววิถีอีสานใต้ซึ่งคณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยววิถีอีสานใต้ เพื่อเป็นการเพิ่มความน่าสนใจของเส้นทางท่องเที่ยวและส่งเสริมอัตลักษณ์ที่มีความโดดเด่นของทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยววิถีอีสานใต้ และมุ่งเน้นด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์เพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวสามารถมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และทำกิจกรรมเกี่ยวกับอัตลักษณ์ทางการท่องเที่ยววิถีอีสานใต้ ดังนั้นการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ชุมชนนาบอนเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างทั่วถึงไปสู่การท่องเที่ยวชุมชน ร่วมกันพัฒนาเศรษฐกิจให้เกิดความยั่งยืนและส่งเสริมศักยภาพของชุมชนในการนำเสนออัตลักษณ์วิถีชีวิตที่มีความโดดเด่นสร้างเป็นรากฐานของเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชนให้เกิดความเข้มแข็งตามเป้าหมายการพัฒนาเศรษฐกิจที่เติบโตได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ชุมชนนาบอน แม้ว่าชุมชนนาบอนจะมีอัตลักษณ์ที่โดดเด่นเฉพาะตน แต่ควรมีการส่งเสริมอัตลักษณ์เหล่านี้ให้มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมมากขึ้น โดยมีการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการท่องเที่ยว

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณทุนอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2565

References

- BLT Bangkok. (2018). *Travel to secondary cities. Tax deduction year 2018*. retrieved 2022, September 27, from <http://www.bltbangkok.com/CoverStory>. (in thai)
- Community-Based Tourism Institute. (2018). *Community-Based Tourism*. Retrieved 2022, January 24, from <https://thaicommunitybasedtourismnetwork.wordpress.com/cbt/>. (in thai)
- The 3rd person (2023) *Interview*, 15, February 2022. (in thai)
- The 10th person (2023) *Interview*, 12, February 2022. (in thai)
- Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. (2021). Proposal for BCG in Action: The New Sustainable Growth Engine, an economic model for sustainable development. Office of the National Higher Education, Science, Research and Innovation Policy Council. Bangkok. (in thai)
- Ministry of Tourism and Sports. (2017). Strategy to promote green tourism (Green Tourism) 2017-2021. Policy and Planning Group Strategy and Planning Division Ministry of Tourism and Sports. Bangkok: Ministry of Tourism and Sports (in thai)
- Na Bon Municipality. (2021). History of Nabon District. Retrieved 2021, July 5, from <https://www.naboncity.go.th/history.php>. (in thai)
- Na Bon Subdistrict Administrative Organization. (2021). Conditions and basic information. Retrieved 2021, June 7, from <http://www.nabon.go.th/general1.php> (in thai)
- Srijongsang, S., Boonfaeng, W., Chobkhai, S., & Nongpet, K. (2018). The Development of Tourism Routes Linking Southern Isan Tourism Identity. *Liberal Arts Journal. Ubon Ratchathani University*, 14(1), 25-25 (in thai)
- Thongpoon, S., Thongpoon, K., & Thongphun, K. (2020). *The Community Identity Study for Promoting Tourism in Lanka Community, Suphanburi Province*. In *The 11 th Hatyai National and International Conference*. Songkhla: Hat Yai University. (in thai)

ผู้เขียน

นางสาวสุนันท์ ชูทุ่งยอ

นักศึกษาปริญญาโท วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชน
คณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เลขที่ 15 ถนนกาญจนาภิเษย ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

E-mail: Yaynong0801@gmail.com

รองศาสตราจารย์ ดร.ภูติศ สุวรรณโณ

อาจารย์ที่ปรึกษา คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เลขที่ 15 ถนนกาญจนาภิเษย ตำบลคอหงส์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา 90110

E-mail: suvit.su@psu.ac.th

